

Ministerstwo Klimatu i Środowiska udzieliło Związkowi Powiatów Polskich odpowiedzi na pismo skierowane w ramach prac Zespołu ds. Infrastruktury Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, które dotyczyło szczegółowych kwestii związanych z ustanawianiem zabezpieczeń roszczeń na mocy ustawy o odpadach. Poniżej prezentujemy najważniejsze elementy odpowiedzi resortu – który jednak zastrzega, że pismo nie stanowi oficjalnej wykładni prawa i nie jest prawnie wiążące. Stąd też ZPP będzie m.in. dążył do wprowadzenia określonych zmian legislacyjnych w ustawie o odpadach – tak, aby przepisy jasno przesądzały poszczególne kwestie.

Ustalenie „największej masy odpadów”

Przez maksymalną masę poszczególnych rodzajów odpadów należy rozumieć masę odpadów, o której magazynowanie wnioskuje posiadacz odpadów (magazynowane w tym samym czasie, czyli w danej chwili – jest to wartość, której wnioskujący nie zamierza przekroczyć w żadnym momencie prowadzenia działalności w danym miejscu).

Przez największą masę odpadów, które mogłyby być magazynowane w tym samym czasie należy rozumieć taką masę odpadów, na której magazynowanie pozwala miejsce magazynowania odpadów, wartość której nawet teoretycznie nie da się przekroczyć. Innymi słowy jest to masa odpadów jaką można wypełnić miejsce magazynowania odpadów, które jest przeznaczone do magazynowania odpadów. W przypadku obiektów niekubaturowych wartość tę należy rozumieć jako ilość odpadów, która teoretycznie zmieściłaby się na danej powierzchni. W przypadku odpadów w postaci sypkiej taką (teoretyczną) masę tę należy obliczyć z objętości bryły, zależnej od sposobu magazynowania odpadów jaką zaproponuje wnioskodawca.

Przez całkowitą pojemność instalacji, obiektu budowlanego lub jego części lub innego miejsca magazynowania odpadów należy rozumieć taką pojemność miejsca magazynowania odpadów (wyrażoną w Mg), która w odróżnieniu od największej masy odpadów, będzie uwzględniała drogi dojazdowe, drogi przeciwpożarowe itp. i która dodatkowo może uwzględniać wymagania np. konstrukcyjne wynikające z przepisów prawa budowlanego lub innych przepisów (np. przeciwpożarowych) mogących mieć wpływ na realne możliwości wypełnienia odpadami danej instalacji, obiektu budowlanego lub jego części lub innego miejsca magazynowania odpadów.

Przedmiot zabezpieczenia roszczeń

Obowiązek ustanowienia zabezpieczenia roszczeń dotyczy odpadów magazynowanych w ramach zbierania lub przetwarzania odpadów. Natomiast w stosunku do odpadów wtórnie wytwarzanych w wyniku procesu przetwarzania odpadów brak jest konieczności ustanowienia zabezpieczenia roszczeń. Powyższe wynika z art. 48a ust. 1 ustawy o odpadach, zgodnie z którym posiadacz odpadów obowiązany do uzyskania zezwolenia na zbieranie odpadów lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów, z wyłączeniem zarządzającego składowiskiem odpadów, jest obowiązany do ustanowienia zabezpieczenia roszczeń. Inaczej mówiąc przedsiębiorca, który zbiera lub przetwarza odpady obowiązany jest ustanowić zabezpieczenie roszczeń – czyli zabezpieczyć środki finansowe na ewentualne, późniejsze usunięcie odpadów z terenu na którym prowadzi działalność.

Odpady powstające z przetwarzania odpadów, a więc odpady wytworzone w wyniku danego procesu przetwarzania stanowią inny rodzaj odpadu (kod odpadu), niż odpady poddawane przetwarzaniu. Jeżeli zatem odpady wytworzone, powstałe z przetwarzania odpadów, pozostają w miejscu wytworzenia czyli

mamy do czynienia z magazynowaniem wstępnym, to wówczas, brak jest postaw prawnych do ustanowienia zabezpieczenia roszczeń.

Natomiast w przypadku, gdy odpady powstałe z przetwarzania odpadów, pozostając w miejscu ich wytworzenia, będą poddawane kolejnym procesom przetwarzania, to wówczas należałoby przyjąć, że miejsce wstępnego magazynowania odpadów jest jednocześnie miejscem magazynowania odpadów przed ich przetwarzaniem, co w konsekwencji powoduje obowiązek ustanowienia zabezpieczenia roszczeń dla tych odpadów jako odpadów zmagazynowanych przed ich przetworzeniem.

Zakres zabezpieczenia roszczeń

Z przepisów ustawy o odpadach dotyczących obowiązku ustanowienia zabezpieczenia roszczeń nie wynika, aby banki czy też instytucje ubezpieczeniowe zobowiązane były do konstruowania umowy w taki sposób, że nie przewidują one uregulowania zobowiązań z tytułu kosztów usunięcia odpadów, a jedynie z tytułu negatywnych skutków lub szkód w środowisku spowodowanych niewywiązywaniem się przez przedsiębiorcę m.in. z konieczności usunięcia odpadów. Umowy powinny być tak skonstruowane, aby spełnione były cele wynikające z art. 48a ust. 1 ustawy o odpadach. A więc umowy konstruowane przez banki czy też instytucje ubezpieczeniowe w sposób taki, że nie regulują zobowiązań z tytułu kosztów usunięcia odpadów, nie spełniają celów wynikających z art. 48a ust. 1 ustawy o odpadach.

Okres ważności zabezpieczenia roszczeń

W pierwszej kolejności należy wskazać, że z art. 48a ustawy o odpadach nie wynika, aby gwarancja oraz polisa ubezpieczeniowa musiały być udzielone na cały okres obowiązywania zezwolenia na zbieranie odpadów lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów i po zakończeniu obowiązywania tych zezwoleń, do czasu uzyskania ostatecznej decyzji o zwrocie zabezpieczenia roszczeń, a wynika jedynie, że posiadacz odpadów ma obowiązek zapewnienia, iż w okresie tym będzie utrzymywane ustanowione zabezpieczenie roszczeń, co może nastąpić również poprzez odnawianie gwarancji oraz umów ubezpieczenia z zachowaniem ich ciągłości przez ten okres przez jednego lub wielu ubezpieczycieli lub gwarantów.

Wskazać także należy, iż zgodnie z art. 48a ust. 15 ustawy o odpadach w razie stwierdzenia, że posiadacz odpadów, wbrew obowiązkowi, o którym mowa w art. 48a ust. 11 ustawy o odpadach, nie utrzymuje ustanowionego zabezpieczenia roszczeń, właściwy organ cofa zezwolenie na zbieranie odpadów lub zezwolenie na przetwarzanie odpadów, a w przypadku zakończenia obowiązywania zezwolenia, niezwłocznie wszczyna egzekucję wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 47 ust. 5 ustawy o odpadach, zgodnie z ustawą z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Przyjąć więc należy, iż samoistną okolicznością uzasadniającą cofnięcie decyzji jest fakt wygaśnięcia zabezpieczenia roszczeń udzielonego w formie gwarancji bankowej, gwarancji ubezpieczeniowej lub polisy ubezpieczeniowej, i to z jakiegokolwiek powodu. W szczególności tym powodem może być wypowiedzenie umowy ubezpieczenia przez ubezpieczyciela, ale także upływ okresu ubezpieczonego. Doprowadzenie więc przez posiadacza odpadów, iż nie utrzymuje on ustanowionego zabezpieczenia roszczeń stanowi podstawę do cofnięcia decyzji. Wskazać także należy, iż przepis ten nakłada obowiązek na organ właściwy do ciągłej kontroli, czy dany podmiot utrzymuje ustanowione zabezpieczenie roszczeń. W przypadku więc, gdy posiadacz odpadów złożył roczną polisę, jeżeli posiadacz odpadów nie podłożył nowej polisy przed upływem tego okresu powinno się to spotkać z natychmiastową reakcją właściwego organu w zakresie wszczęcia postępowania w sprawie cofnięcia decyzji ze względu na nieutrzymywanie zabezpieczenia roszczeń.

Kategoria: Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego

Opublikowano: piątek, 08, styczeń 2021 09:25

Bartłomiej Zydel

Odsłony: 2012

Jak wynika także z art. 194 ust. 1 pkt 4 ustawy o odpadach administracyjną karę pieniężną wymierza się za nieutrzymywanie zabezpieczenia roszczeń wbrew obowiązкови, o którym mowa w art. 48a ust. 11 ustawy o odpadach. Stosownie do art. 194 ust. 3 ustawy o odpadach administracyjna kara pieniężna za naruszenia, o których mowa w art. 194 ust. 1 ustawy o odpadach, wynosi nie mniej niż 5000 zł i nie może przekroczyć 1 000 000 zł. Samoistną więc podstawą do wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej jest więc nieutrzymywanie zabezpieczenia roszczeń wbrew obowiązкови, o którym mowa w art. 48a ust. 11 ustawy o odpadach, i to z jakiegokolwiek powodu, również z powodu upływu terminu obowiązywania gwarancji czy okresu ubezpieczenia.